

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ЛІСІВНИЦТВО»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність: 205 «Лісове господарство»
Освітня програма: «Лісове господарство»
Рік навчання 3, 4 семестр 6, 8
Форма навчання: денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС: 7
Мова викладання: українська

Лектор курсу

Доктор с.-г. наук, професор Гриб Володимир Макарович,
Кандидат с.-г. наук, доцент Сендонін Сергій Євгенович

Контактна інформація
лектора (e-mail)

gvm1958@nubip.edu.ua
s.e.sendonin@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в elearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1273>

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	20 – «Аграрні науки та продовольство»	
Спеціальність	205 – «Лісове господарство»	
Освітній ступінь	Бакалавр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	–	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	4
Семестр	8	8
Лекційні заняття	13 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	26 год.	8 год.
Лабораторні заняття		–
Самостійна робота	81 год.	104 год.
Індивідуальні завдання	–	–
Навчальна практика	30	–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	2 год. 3 год.	

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Лісокористування є одним з найдавніших видів трудової діяльності в людському суспільстві, має велике значення та давню історію. Лісоексплуатація є важливою частиною лісокористування, яка включає питання техніки і технології заготівельних робіт, первинної обробки та раціонального використання деревини. Основа правил лісокористування полягає в забезпеченні безперервного користування лісом, що дає можливість інтенсифікувати господарство та сприяє повному використанню продуктивності лісів.

Вивчення дисципліни забезпечує студентів теоретичними та практичними знаннями з питань техніки та технології заготівлі деревини, її первинної обробки, способів зберігання та раціонального використання.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК11. Навички здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства;
- СК4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів;
- СК6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання;
- СК10. Здатність організувати роботу малих колективів виконавців.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства;
- ПРН5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності;
- ПРН6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей;
- ПРН7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності;
- ПРН14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших;
- ПРН16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійні роботи)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, балів
Модуль 1. «Технологія лісозаготівельних робіт				60-100
Тема 1. «Вступне заняття»	1/0/6	<i>Знати</i> задачі, зміст та структуру курсу, його роль в системі підготовки фахівців лісового господарства.	Підготовка до лекцій (попереднє ознайомлення з лекцією та презентацією до лекції в elearn).	Виконання та здача лабораторних робіт – 0-30.
Тема 2. «Загальні питання лісоексплуатації»	1/0/6	Зв'язок курсу з суміжними дисциплінами. Знати сучасний стан і перспективи розвитку лісозаготівельного виробництва.	Виконання та здача лабораторних робіт в elearn з обов'язковим усним захистом.	Модульна тестова робота в elearn – 0-60.
Тема 3. «Загальні відомості про механічну обробку деревини»	1/0/6	Знати порядок проведення контролю за технікою і технологією виконання лісозаготівельних робіт.	Виконання самостійної роботи (завдання в elearn).	Відвідування занять – 0-10.
Тема 4. «Лісосічні роботи»	1/2/8	Розуміти сфери використання бензомоторних інструментів.	Підготовка та написання модульної контрольної роботи (тести в elearn)	Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в elearn
Тема 5. «Звалювання дерев»	1/4/7	Знати загальну будова, принцип дії, технічні характеристики, особливості конструкції технологічного обладнання.		
Тема 6. «Очищення дерев від гілок»	1/2/6	Знати способи та класифікацію технічних засобів для очищення дерев від гілок, конструкцію, принцип роботи самохідних гілкорізальних машин, особливості будови технологічного обладнання, схеми роботи гілкорізальних машин, техніку безпеки при виконанні робіт.		
Тема 7. «Трелювання деревини. Верхні склади та навантажувальні пункти»	1/4/6	Знати особливості та класифікацію способів трелювання деревини.		
Тема 8. «Організація робіт при лісозаготівлях»	1/2/6	<i>Вміти</i> розуміти організацію лісозаготівель та підсочного виробництва. Розрізняти основні поняття про технологічні процеси лісозаготівельного виробництва. Обґрунтовувати ефективні форми організації		

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійні роботи)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, балів
		<p>праці, визначити техніко-економічні показники і аналізувати результати розрахунків. Розрізняти способи механічної обробки деревини та види різання. Застосовувати способи та технології звалювання дерев моторними інструментами та машинами. Розрізняти оптимальні схеми розташування волоків, проводити розрахунок середньої відстані трелювання. Аналізувати вплив лісозаготівельного устаткування на довкілля. Встановлювати запаси деревини на верхніх складах. Проводити облік та зберігання лісопродукції. Застосовувати засоби безпеки при виконанні навантажувальних та інших робіт на верхніх складах. <i>Використовувати</i> раціональне ведення лісозаготівель та підсочного виробництва, використовуючи при цьому передові технології. Проводити розрахунок продуктивності моторних інструментів та встановлювати шляхи щодо її підвищення. Використовувати формули для розрахунку продуктивності трелювальних машин</p>		
Модуль 2. «Транспортування деревини, технологія нижньоскладських робіт»				60-100
Тема 9. «Транспорт деревини»	1/4/6	Знати загальні положення, значення та класифікацію транспорту, транспортне освоєння лісосировинної бази.	Підготовка до лекцій (попереднє ознайомлення з лекцією та презентацією до лекції в elearn).	Виконання та здача лабораторних робіт – 0-20.
Тема 10. «Нижньоскладські роботи»	1/2/6	Знати класифікацію лісових складів та їх призначення. Розуміти технологічні процеси, види робіт, що виконуються на нижніх складах.	Виконання та здача	Модульна

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійні роботи)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, балів
Тема 11. «Класифікація та стандартизація продукції лісової промисловості»	1/2/6	Організацію робіт при вивозі деревини. Знати біологічні основи підсочки, організацію підсочного виробництва та хімічну переробку деревини. <i>Вміти</i> розрізняти види сухопутного транспорту та галузі їхнього використання.	лабораторних робіт в elearn з обов'язковим усним захистом. Виконання самостійної роботи (завдання в elearn).	тестова робота в elearn – 0-70. Відвідування занять – 0-10.
Тема 12. «Технологічні потоки на нижніх складах»	1/2/6	Аналізувати тяговий та причіпний склад, основні елементи та параметри автопоїздів. Аналізувати основні показники роботи лісопромислових складів. Встановлювати за стандартами розміри та якість лісопродукції.	Підготовка та написання модульної контрольної роботи (тести в elearn)	Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в elearn
Тема 13. «Основи підсочки та лісохімічної переробки деревини»	1/2/6	Проводити маркірування, сортування, складування, обмір, облік круглих лісоматеріалів. <i>Використовувати</i> формули для розрахунку рейсового навантаження та маси автопоїзда.		
Можливість отримання додаткових балів:	Додаткові бали можна отримати за підготовку доповіді та участь у студентській конференції			до 20 балів
Всього за дисципліну	13/26/81	–	–	42-70
Екзамен			Тестові завдання, практичні запитання, співбесіда	0-30
Всього за курс				60-100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Розрахункові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із дирекцією інституту)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гриб В.М., Грушанський О.А., Магура Б.О. Основи лісоексплуатації: навчальний посібник (ч. I). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2020. 288 с.
2. Гриб В.М., Грушанський О.А., Магура Б.О., Сендонін С.Є. Основи лісоексплуатації: навчальний посібник (частина II). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2021. 314 с.
3. Підсочка лісу та лісохімія : навчальний посібник / В.П.Рябчук, В.М.Гриб, Л.С.Осадчук, Т.В.Юськевич. Київ : Фірма «ІНКОС», 2012. 204 с.
4. Рябчук В.П. Лісове товарознавство. Київ : УМК ВО, 1991. 236 с.
5. Тиберій Шкіря. Машини та обладнання лісосічних та лісоскладських робіт : підручник. Львів : Тріада Плюс, 2005. 436 с.

Допоміжна

1. ГО Збірник технічних умов на класифікацію лісоматеріалів. ДАЛРУ, «Лісогосподарський інноваційно-аналітичний центр». Київ, 2019. 277 с.
2. Грушанський О.А, Гриб В.М. Пилки бензиномоторні ланцюгові : методичні вказівки до лабораторних занять із дисципліни «Основи лісоексплуатації». Київ : «ЦП«КОМПРИНТ», 2017. 94 с.
3. Грушанський О.А, Гриб В.М. Пилки електромоторні ланцюгові : методичні вказівки до лабораторних занять із дисципліни «Основи лісоексплуатації». Київ : «ЦП«КОМПРИНТ», 2016. 58 с.
4. Грушанський О.А, Гриб В.М. Ріжуча гарнітура ланцюгових мотопилок : методичні вказівки до лабораторних занять із дисципліни «Основи лісоексплуатації». Київ : «ЦП«КОМПРИНТ», 2017. 55 с.

5. Грушанський О.А, Гриб В.М. Трелювальні трактори з чокерним технологічним обладнанням : методичні вказівки до лабораторних занять із дисципліни «Основи лісоексплуатації». Київ: «ЦП«КОМПРИНТ»», 2017. 52 с.
6. Грушанський О.А, Гриб В.М. Тримери, мотокосяки та кущорізи : методичні вказівки до лабораторних занять із дисципліни «Основи лісоексплуатації». Київ : «ЦП«КОМПРИНТ»», 2017. 56 с.
7. Грушанський О.А, Гриб В.М. Верстати загострювальні для ланцюгів пиляльних : методичні вказівки до лабораторних занять із дисципліни «Основи лісоексплуатації». Київ : ЦП«КОМПРИНТ»», 2018. 62 с.
8. Грушанський О.А, Гриб В.М. Трелювальні трактори з безчокерним технологічним обладнанням : методичні вказівки до лабораторних занять із дисципліни «Основи лісоексплуатації». Київ: ЦП«КОМПРИНТ»», 2019. 56 с.